

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus. Første Deel", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 136. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1818\\_335A\\_1-txt-shoot-idm5613.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1818_335A_1-txt-shoot-idm5613.pdf) (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

## **Folke-Sagn fra Hedenskabet.**

---

### **Tredie Bog.**

#### **Fra Rolvs Død til Fenges.**

---

#### **Balder, Høther eller Hother, og Bue.**

Efter Hjartvar skal Hother, Atisles Broder og Geuars Fostersøn, som vi nævnede før, have tiltaget sig Herredømmet i begge Riger, men for paa bedste muelig Maade at hitte Rede i hans Efter-Aar, vil vi begynde med at betragte hans For-Aar, thi Fortællingen om hans sidste Aars-Tid og Bane bliver i det Mindste helere og smukkere, naar vi redde hans forrige Bane fra at nedsynke i Glemsel.

Saa fortæller man da, at da Helge havde slaet Hothbrod ihjel, kom Sønnen Hother under Kong Geuars Opsyn, og traadte hos ham sine Børneskoe. Allerede tidlig udmærkede han sig fremfor alle sine Legebrødre og Jevnaldrende ved Haardførhed; og desuden havde Naturen skiænket ham mangt et Anlæg, som heldig uddannedes, saa han, som besad en særdeles Smidighed, fik en overordenlig Færdighed i at svømme, skyde 138med Bue, og spille Klumsak, og skiøndt det først var Øvelsen som gjorde Mesteren, saa overgik han dog baade i Sind og Skind vidt hvad man af en Grønskolling kunde ventet. Paa Luth og paa Lyre blev Ingen hans Mester, Hakkebræt og tyrkisk Musik forstod han ogsaa godt at behandle, og var en Tusind-Kunstner i alskens Streng-Leeg, saa han med de mange forskellige Triller og Tone-Skifter kunde virke paa Folks naturlige Tilbøieligheder, og dreie dem til Gammen eller Bedrøvelse, Ynk eller Had, alt efter sin Villie. Han havde derfor ogsaa for Skik at fange Folks Hjerter, ved enten vellystig at kildre eller gyseligt at giennemtordne deres Øren, og Geuars Daatter: Nanne, fandt saadan en Fornøielse i Ungersvendens mangehaande Kunster, at hun fik Lyst til at hvile i hans Arme. Det var da ikke heller saa sært, thi veed man ikke nok, at der gaaer flere Veie til Hjerte-Kammeret end til Hoved-Staden, og Elskov er Karl for at finde dem alle; man seer undertiden en Jomfru oplødes blot af en Ungersvends Fromhed og Dyd, og det uagtet hans Udvortes ikke behager, men ellers forelske Somme sig i et glat Ansigt, og Somme i Mandhaftighed, medens Nogle lade sig indtage af Tusind-Kunstnere, og Andre bedaare af Smiger og Artighed, uden at det derfor er Løgn, at med et glimrende Rygte beiler man sjelden forgiæves, og at selv i Pigernes Hjerte hugger gierne den dygtigste Kæmpe det dybeste Saar.

Imidlertid hændte det sig, at Odins Søn: Balder, fik Syn paa Nanne, engang da hun var i Bad, og blev paa een Gang baade optændt af Brynde, og oplødet af en uforgiængelig Kiærlighed, thi hans kiødelige Lyster optændtes af Legemets skinnende Farve, som man veed er, hvad der frister Sandserne mest, og hans Hjerte oplødedes af den klart giennemstraalende indvortes Deilighed. Brynde lærer aldrig at bie, og 139den indskiød derfor Balder det Raad, at tage Hother voldsom af Dage, som den han maatte frygte for vilde meest staae hans Ønsker i Veien, og forhale Nydelsen.

Omtrent paa samme Tid foer Hother, som var ude paa Jagt, vild i Taagen, og traf paa nogle Elle-Pigers eller Skov-Nymphers Gemak. De hilste ham ved hans Navn, og da han saa spurgde, hvem de var, fik han til Svar, at det var for det meste efter deres Vink og Varsel, at Krigs-Lykken rettede sig, aldenstund de var tit usynlig tilstede paa Valpladsen, og hjalp hemmelig til at vende Bladet efter deres gode Venners Ønske. Saaledes ymtede de da om, at de, som dem lystede, kunde foraarsage baade Held og Vanheld, og fortalte ham tillige, at Balder havde seet hans Patte-Syster: Nanne, i Bad, og var bleven heftig forelsket, men at uagtet de selv sagde, at Balder fortjende hans dødeligste Had og Fiendskab, raadte de ham dog fra at angribe ham med Magt, fordi han, efter deres Forsikring, var en Halv-Gud, oprundet af en hemmelig himmelsk Sæd. Klogere blev Hother ikke dennegang, thi nu faldt Taget af Huset, og han saae sig pludselig ene og huusvild, midt paa Marken, under aaben Himmel, og hvad han især forundrede sig over, var Elle-

Pigernes hovedkulds Flugt, Skue-Pladsens Forvandling, og Skygge-Husets skuffende Lighed. Han vidste altsaa ikke, at Alt hvad der var kommet ham for, var Intet, uden et underfundigt Kogleries Blændværk og tomme Hjerne-Spind!

Ved Hjemkomsten udviklede Hother, paa det Nøiagtigste, Geuar baade sin Vildfarelse og derpaa følgende Giæckerie, og forlangde strax, at faae hans Daatter. Ja, sagde Geuar, det saae jeg heller end gierne, men Balder har rigtig nok friet først, og giver jeg ham Afslag, maa jeg frygte for hans Vrede, thi der er noget Helligt ved hans Legeme, som 140binder saa fast, at det giver ikke efter for Jernet. Rigtig nok, blev han ved, veed jeg, hvor der er et Sværd, som kan give ham Bane-Saar, men det befinder sig i Skov-Trolden Mimings Værge, og er paa det alleromhyggeligste forvaret under Laas og Lukke. Den samme Miming har ogsaa et Armbaad, som med en hemmelig og forunderlig Kraft pleier at formere sin Eiermands Midler, men blot at komme til hans Boelig overstiger hardtad et Menneskes Kræfter, thi der er Meget i Veien, og dog i Grunden hverken Vei eller Stie for levende Folk, thi næsten heel igiennem hersker der en dræbende Kulde. Imidlertid kan du jo prøve til, i en Slæde med Rensdyr for, thi med dem gaaer det hurtig over de store Iisbjerger, og naar du saa kommer paa Stedet, stil saa din Telt, saaledes vendt fra Solen, at den ikke skal skygge for Hulen, hvor Miming er inde, og ved usædvanligt Mørke gjøre ham bange for at gaae ud, men dog og saaledes, at du har Skyggen af Hulen, og hvad der kommer ud af; kan du passe det, da vil du let kunne faae Fingre baade paa Armbaadet og Sværdet, og begge Dele er vist nok værd at eie, da den ene har Rigdom og den anden Seier i Følge med sig.

Det var nu Geuars ord, og han fandt i Hother en lærvillig Discipel, som med al Flid fulgte hans Anvisning, kom til Hulen, stillede sin Telt paa den foreskrevne Maade, gik om Dagen paa Jagt, og laae om Natten paa Luur. Søvn fik han da aldrig i sine Øine, men maatte vaage bestandig, og inddeelte sin Tid saaledes, at han om Dagen sørgede for sit Legems Ophold, og anvendte Natten til Grublerier. Bedst som han nu laae en Nat, mat og urolig i Sindet, saae han Trolden skygge for sin Telt, og skiød ham saaledes med et Spyd at han faldt omkuld, og saa løb Hother til, og bandt ham, inden han kunde komme paa Benene igien, og tage Flugten. I de allergrueligste Udtryk truede nu Hother 141Miming med at tage ham af Dage, hvis han ikke gav Sværdet og Armbaadet hid, og det gik Trolden, som det sædvanlig gaaer de Dødelige, at han havde Intet kærere end sit Liv, og for det, som den dyrebareste Ting, gav han da, uden videre Vægning, i Løsepenge, hvad der forlangdes.

Glad over at have naaet sit Ønske, vendte nu Hother tilbage, og følte sig lykkelig ved de røvede Klenodier, nemme at tælle, men vanskelige at opveie. Aldrig saasnart rygtedes det imidlertid til Sachsen, at disse Kostbarheder vare komne i Hothers Vold, førend Kong Gelder stræbde af al Magt at indgyde sine Stridsmænd sin Begiærlighed efter at vriste ham saa herligt et Bytte af Haand, og det lykkedes ham virkelig at sætte Ild i sit unge Mandskab, saa han snart fik sin Flaade udrustet. Dog, det havde Geuar forudseet, thi han havde en fiin Næse til at lugte Alting forud, og havde flittig øvet sig i For-Varsler, hvorfor han nu lod Hother kalde, og befoel ham, i Slaget med Gelder, at staae taalmodig for Skud, og ikke kaste et Spyd til Fienden, førend han øiensynlig ledte om Spyd. For Resten raadte han ham, især at bruge skarpe Krum-Hager, hvormed han baade kunde skamfere Skibene, og skille Stridsmændene ved Hjelm og Skjold. Til sin store Fordeel, som Enden viiste, fulgte Hother begge Raadene troelig, og befoel, under Gelders første Angreb, sine Folk at staae ganske stille, og kun bøde for sig med Skjoldet, sigende, at i denne Kamp skulde Taalmodighed vinde Prisen. Fienderne, som havde det heedt, førend Striden begyndte, blev endnu hidsigere, da de saae, det gik saa godt, og Ingen gjorde Giengjæld, og de kappedes ret om at dænge Pile og Spyd paa de taalmodige Kroppe, men Skaden de gjorde var ikke stor, thi var der ogsaa et enkelt Spyd, som ridsede en Mand lidt, saa bleve dog de fleste siddende ganske uskyldige i Skjoldene og 142Skibene, ja det var slet ikke sjelden, at et Spyd havde løbet Veiret af sig under Veis, saa det kun tørnede ganske løselig paa Rygningen af det Skjold-Tag, hvormed Hothers Folk, efter deres Konges Befaling, havde dækket sig, og drattede saa i Vandet. Da nu imidlertid Gelders Folk havde faaet tomme Hænder, skikkede Fienden dem med stor Ivrighed deres Spyd tilbage, men det syndes Gelder ikke om, og hængde derfor et blegrødt Skjold som Fredstegn op i Masten. Ved saaledes at overgive sig, frelste han sit Skind, og det maae man sige, at Hother tog imod ham med saa mildt et Ansigt, og saa venlige Ord, at hvad han ikke var blevet underdanig ved Krigs-Pudset, saa blev han det ved Høfligheden.

Paa samme Tid var det, at Kong Helge i Helgeland skikkede Bud paa Bud til Cuso: Høvding i Finmarken og Bjarmeland, for at beile til Thora, hans Daatter, og her passer det sig, at hvad man savner, det skal man lede om, thi Sagen var den, at Helge kunde ikke, som andre Unger-Svende den Tid ellers pleiede, beile selv med levende Røst. Han havde nemlig saadant et Meen paa Mælet, at han af Undseelse vovede knap at lukke Munden op hjemme, end sige ude, og det er da ganske sædvanligt, at man, for Spotten som gierne følger med, vil nødig være sin Skade bekiendt, og gjør sig derfor, til Forgjæves, meest Uleilighed med at dølgge den Lyde, der røber sig selv. Cuso gjorde imidlertid kun Nar ad hans Frierie paa anden Haand, og sagde, at hvem der ikke kunde staae paa sine egne Been, og trængde til Rygstyd, skulde aldrig gifte sig, men da Helge fik den Hilsen, søgde han Hother paa Haand, som han vidste havde en sleben Tunge, og bad ham endelig hjelpe sig, hvorimod han lovede, med største Lyst at gjøre igien for ham Alt, hvad han vilde forlange. Hother kunde ikke modstaae Ungersvendens idelige og ydmyge Bønner, og seilede derfor til Norge med en veludrustet Flaade, i 143den Hensigt, at bruge Magten, om Munden ikke forslog, men med sine sukkersøde Ord bragde han det dog saavidt hos Faderen, for Helge, at han sagde, det skulde komme an paa Thora selv, thi med sin

faderlige Myndighed vilde han ikke tvinge hende. Nu blev hun da hentet og tilspurgt, om hun havde Lyst til Beileren, og da hun sagde: ja, blev hun fæstet til Helge. Heraf seer man da, at der skal en god Mund til døve Øren, og at man kan helbrede Folk, som har Skade paa Hørelsen, med et godt Øre-Figen af en flydende Tunge.

Medens nu dette gik for sig i Helgeland, kom Balder i Geuars Land med væbnet Haand, og forlangde Nanne, men Geuar viiste ham til hende selv, og nu stræbde Balder da at vinde hendes Hjerter med de meest udsøgte og indtagende Ord, men her saae man, at et godt Ord finder ikke altid et godt Sted, thi hun var ubevægelig. Da nu Balder i det Mindste vilde vide Aarsagen til det Nei, han fik, sagde Nanne: Aarsagen er, at lige Børn lege bedst, og at hvem der vil pille Kirsebær med de Store, faaer gjerne Stenene i Øine, Smaafolks Aande lugter altid ilde i høibaarne Næser, Ugle og Krage bli'r aldrig Mage, høit i Veiret er værst i Blæsten, og hvem der vil række sig længer end han er, kan let vride Armen af Led. Derfor vil jeg helst blive ved Jorden, og skiemte med min Ligemand, ikke springe paa min Hals over det uhyre Svælg, som adskiller Guder og Mennesker, eller gjøre Vold paa Naturens Orden, for et Øieblik at komme i Høiden, og saa kanske dratte hovedkulds ned, thi der vil stærke Baand til at holde Guder fast, og paa Kiærlighed af Naade skal man aldrig bygge! Med saadan drillende Spidsfindighed snoede hun sig fra Svaret og fra Balders Bønner, og man kan ikke Andet sige, end at de Grunde, hun opspandt imod Ægteskabet, vare vittige nok.

144 Geuar meldte nu strax Hother, hvordan det var fat, og han fyldte Helge Ørerne fulde med Klager over Balders Næsvished, men Begge vare meget tvivlrådige om, hvad man helst skulde gribe til. Imidlertid, at tale med en god Ven, naar man er i Betryk, gjør vel ikke altid Sagen klar, men letter dog Hjertet, og efter megen indvortes Kamp seirede dog Modet tilsidst, saa man besluttede at vove et Søsæg med Balder.

Det blev da, om man vil troe det, et Slag imellem Guder og Mennesker, thi baade Odin og Thor og hele den hellige Gude-Skare kæmpede for Balder, saa det var et meget blandet Selskab, der i denne Strid kom til Syne. Hother, hvis Kofte kunde trodse Jern og Staal, brød ind paa Guderne, hvor de stod tykke, og bestormede dem saa godt, som Jorden kan bestorme Himmelen, men Thor var frygtelig; hid! I Fiender! frem! I Venner! det var immer Omkvædet paa hans Vise, og svang han ikke saa en Kiølle, som var mageløs, og slog, hvad den ramde, i tusende Stykker. Der hjalp da hverken Hjelm eller Skjold, eller nogen Slags Rustning, det sprang som Glas, umueligt var det for nogen Mand at blive staaende paa sine Been for et Drag af den Kiølle, og hvem den slog til Gulvs, stod aldrig op; saa med Magten var der intet at udrette, og Guderne havde bestemt vundet Seier, dersom Hother ikke, da hans Slagorden bugnede, var fløiet til og havde hugget Skaffet over paa Kiøllen, hvorved den blev ubrugelig. Saasnart det Vaaben var fordærvet, tog Guderne Flugten, og uagtet det falder utroeligt, at Guder skulde flygte for Mennesker, saa faaer man dog vel troe Alderdommen, og kun lægge Mærke til, at Talen er her mere om indbildte end egenlige Guder, thi vi bruge jo ikke her Guddoms-Ordet i sin egenlige Bemærkelse, men kun efter Hedningernes Tale-Maade.

145 Balder, siger man videre, løb fra sine Skibe, og de blev da deels sønderhuggede, deels sænkede af Seierherrerne, hvem Lykken, som sædvanlig, gjorde overmodige, saa de ikke vilde nøies med, at have overvundet Guderne, men skulde endelig kiøle deres bedrøvelige Mod paa Flaadens Levninger, og ødelægge, bare for at efterlade et Spor mere af deres Grusomhed. For Resten minder endnu den Havn, hvor Slaget stod, med sit Navn, om Balders Flugt, og Kong Gelder af Sachsen, som havde sat Livet til, gjorde Hother megen Stads efter, thi han lod anrette et Baal af Skibe, stablede der de faldne Sachser op, og lagde Gelder øverst, hvorpaa han ikke alene stædte Asken til Jorde med kongelig Pragt, men udtrykte tillige sin Høiagtelse for den Faldne ved et priseligt Eftermæle.

Efter denne Bedrift vilde Hother, som ikke saa ganske troede Freden, ei længer opsætte sit Bryllup med Nanna, men reiste strax op til Geuar og fuldbyrdede Ægteskabet, skiænkede Helge og Thora store Foræringer, og seilede saa, med sin unge Brud, til Sverrig, hvor man skattede ham efter Seieren, og Balder efter Flugten: forgudede den Ene, og loe ad den Anden. De svenske Herrer vare just dengang seilede til Dannemark med Skatten, og Folket udraabte da Hother til Konge, i Betragtning af hans Faders Fortjenester, men han maatte snart sande, at Lykken var ikke at stole paa, thi Æren han som Fribytter vandt, tabde han som Konge, blev overvundet af den samme Balder, han nys jog paa Flugt, og maatte nu selv flygte op til Geuar.

Efterat Balder havde seiret, vilde han ved en god Gierning, som kom paa et nødtørftigt Sted, hædre sin Krigshær, og aabnede, ved at grave dybere i Jorden, end man ellers pleiede, en splinterny Kilde, og det Vandspring lædskede herlig Folkets brændende Tørst. Navnet paa denne Kilde er uforgiængeligt, og skiøndt den har holdt op at springe, troer 146 man dog, at dens Spor i Grunden ei endnu ere ganske udslettede. For Resten piindes Balder om Natten af et sært Mummerie, under Nannes Skikkelse, og det tog saaledes paa hans Helbred, at han svandt hen, og kunde tilsidst ikke gaae paa sine Been, men maatte vænne sig til, bestandig at age i Vogn eller Kariol, naar han vilde nogensteds hen. I Grunden var rigtig nok hans stærke Kiærlighed, til Nanne, Skyld i det Hele, og Aarsagen til hans Svindsot, thi han syndes slet ikke, han havde vundet Seier, naar han ikke vandt Nanne.

Frø satte sig nu ogsaa ned i Nærheden af Upsal, som Gudernes Statholder, og han forandrede den gamle Offer-Skik, som man Slægt efter Slægt i mange Aarhundreder havde holdt ved Lige, i det han indførte den

sørgelige og skiændige Uvane, at slagte Mennesker som Fæe og offre dem, som man maa kalde en vederstyggelig Guds-Dyrkelse.

Imidlertid spurgde Hother, at Dannemark havde mistet Kong Rolv, og at Hjartvar havde strax faaet Løn som forskyldt, da blev han glad og sagde: det kalder jeg en lykkelig Hændelse, thi nu flyver mig i Haanden, hvad jeg aldrig drømde om; Rolv, hvis Fader jeg nok husker var min Faders Banemand, burde jeg jo slaaet ihjel, men nu har en Anden betaget mig Uleiligheden, saa han har faaet sin Straf, og jeg ganske uformodentlig en god Leilighed til at komme paa Dannemarks Throne, som man, ved at rode op i de gamle Slægt-Registre, nok skal finde jeg har lovlige Adkomst til. For nu strax at fiske i rørde Vande, begav han sig med en stor Flaade til Sælland, og løb op ad Isse-Fjorden, og blev hyldet af de Danske, som kom ham i Møde. Kort efter blev han ogsaa Konge i Sverrig, thi hans Broder Atisle, som han havde sat til Regjeringen der, døde nu, og det paa en liderlig Maade, thi da han af Glæde over Rolvs Undergang gjorde et stort Gilde, slog han Giækken 1471, og drak sig selv saaledes under Bordet, at han reiste sig aldrig meer, hvilket man vel maa kalde en skiden Ende paa en Skarns-Lystighed!

Imedens Hother var i Sverrig, kom Balder til Sælland, ogsaa med en Flaade, og da han baade var en berømt Helt og en herlig Høvding, var alle Dannemænd enige om, at give ham Kronen, som han forlangde.

Af denne Vaklen seer man, at Fædrene har været vankelmødige, og ikke ret vidst, til hvilken Side de vilde!

Hother kom nu tilbage fra Sverrig, og der yppedes en svar Strid imellem de to Medbeilere, om Herredømmet, men Enden blev, at Hother kom til Kort, og maatte flygte over til Jylland, hvor han opholdt sig en heel Vinter i den lille Bye, som siden har baaret Navn efter ham. Derfra drog han om Foraaret, ganske ene, over til Sverrig, sammenkaldte Rigens Herrer, og fortalte dem, at han reent var kied af Livet og Verdens Lys, da han nu havde havt den ulykkelige Skiebne: to Gange at overvindes af Balder. Efterat have budt dem Farvel allesammen, begav han sig derfor, ad en hartad ufremkommelig Vei, til afsides Steder, og vankede ellevild om i Ørken, hvor der ikke var Spor af Menneske-Fjed. Saaledes gaaer det med Folk, som har et ulægeligt Saar i Hjertet, at de finde Byrden for svar i Selskab med andre Mennesker, søge derfor Mørket og de allerurimeligste Afkroge, og vente der at kunne faae Bugt med Fortvivlelsen. Overalt elsker Sorg for det Meste Eensomhed, og afsindige Folk finde gjerne altid Fornøielse i Snavs og Ureenlighed. Før havde Hother havt for Skik at sidde paa Toppen af et høit Bjerg, og svare med Ordsprog hvem der kom, og spurgde ham til Raads, men naar Folk nu kom, var Kongen borte, hvorover de klagede sig jammerlig, og knurrede over hans Ørkesløshed.

148 Imidlertid vankede Hother om i de øde Steder, og saa tilsidst, da han gennemstrøifede en Skov, som ellers ingen levende Folk besøgte, fandt han en Hule, beboet af de samme ubekjendte Ellepiger, som fordem havde foræret ham den skaarfri Kofte. Paa Spørgsmaal om, hvad han havde at gjøre paa slige Veie, svarede han, at det var Misheld paa Val som drev ham, og han lod dem høre, at de havde narret ham, da det var gaaet ganske anderledes, end de havde lovet, saa han kunde nu ikke noksom begræde sin ulykkelige og sørgelige Skiebne. Dertil sagde Nympherne, Ellepigerne eller Volerne, hvad man vil kalde dem, at uagtet han kun sjelden var bleven Seier-Herre, kunde han dog ikke klage over Misheld, da han havde skildt Fienden ved lige saamange Folk som han selv havde mistet, saa det gik lige op. For Resten trøstede de ham med, at han var Seieren vis, naar han bare kunde komme Balder i Forkiøbet, og faae Fingre paa en vis sukkersød Ret, som var opfundet, for at give ham nye Kræfter, thi, sagde de, du kan jo nok begribe, det er ingen Sag at faae Bugt med sin Fiende, naar man kan snappe ham Maden af Munden, saa han faaer Intet at styrke sig paa.

Af den Tale fattede Hother igien baade Lyst og Mod til at prøve Styrke med Balder, skiøndt man rigtig nok skulde synes, der hørde meget til at byde Guder Braadden, og at det, som nogle af hans Venner ogsaa sagde, var dumdrigt, at føre Krig imod Himmelen, men den uslukkelige Brand i Hothers Inderste havde fortæret al Ærbødighed for Helligdommen; thi jo djærvere man er, dessnarere gaaer Naturen over Optugtelsen, saa Lysten faaer Magt med Fornuften, og man handler forvoven, tvertimod Klogskabens Bud. Kan vel og være mueligt, at Hother trøstede sig med de gamle Ordsprog: jo større Skjelm, desbedre Lykke, og: liden Tue vælter store Læs!

149 Balder kaldte nu Dannemænd til Vaaben, og tog imod Hother med Sværdet, hvorpaa der stod et overmaade blodigt Slag, som varede lige til den sorte Nat, uden endda at være afgjort, da der noget saa næsten var faldet lige Mange paa begge Sider. Hother kunde ikke sove af Bekymring for den overhængende Fare, som det pleier at gaae, at naar Sindet er i Oprør, faaer Legemet heller ingen Roe, thi en urolig Sjæl kan ikke lide at Kroppen skal hvile sig. Ved den tredie Time om Natten gik han da ene og ganske hemmelig ud, for at bespeide sin Fiendes Leir, og da han kom did, kunde han mærke, at de tre Jomfruer, som bragde Balder den forunderlige Mad, havde alt været der, thi deres Fodspor i Duggen røbede dem, og disse skyndte han sig da at forfølge, hvorved han endelig tilsidst naaede deres Boelig. Da han nu her blev adspurgt, hvem han var, gav han sig ud for en Spillemand, og derved greb man ham ikke i Løgn, thi da man flyede ham en Luth, stemmede han den strax, og spillede dem med mageløs Færdighed et Stykke, hvori Tonerne med den sødste Velklang og de fineste Overgange kildrede og indtog Øret. Hjerte-Styrkningen til Balder blev ellers her tillavet med Voer af tre Vandsnoge, dem stod de nu med og lukkede Munden op paa, saa Voeren flød i

Moesen, og Somme af Nympherne vilde gjerne venskabelig givet Hother Noget med, men den Ældste af de Tre forbød det strængelig, og sagde, at man forraadte Balder, naar man forøgede hans Fiendes Kræfter. Han forsvarede sig imidlertid med, at han var ikke Hother selv, men kun hans Følgesvend, og de Nympher, som vare ham bevaagne, gav ham af Godmodighed et herligt skinnende Belte, som kunde hjælpe godt til at seire.

Da nu Hother gik tilbage, den samme Vei han var kommet, mødte han Balder, og rørde ham i den ene Side, saa han faldt halvdød om<sup>150</sup>kuld, og da det rygtedes i Hothers Leir, gienlød den, fra Ende til anden, af Frydeskrig i høien Skye, men de Danske holdt en almindelig Klage-Høitid over Balders Skiebne.

Selv fødte nu Balder usvigelig, at hans Time var kommet, men lod sig dog næste Dag paa en Løibænk bære i Marken, med samt sin smertefulde Vunde, som netop hidsede ham til at fornye Slaget, og vove sig yderlig, da han kun nødig vilde ende sine Dage ubemærket paa Sottesengen i det mørke Kammer. Den følgende Nat kom Proserpina til ham i Drømme, og sagde, at Dagen efter skulde hun have den Fornøjelse af hans Selskab, og det var intet tomt Skyggebillede, hvad der blev sagt, thi tredie Dagen efterat han havde faaet Skaden, gjorde den ulidelige Smerte Ende paa hans Dage, og Hæren begrov hans Konge-Liig i en Høi, som opførdes til det Samme. I den Høi skal der, i Følge et ældgammelt Sagn, ligge en Skat begravet, og i Haab om at finde den, var der i den senere Tid nogle Karle, med en vis Harald i Spidsen, som gav sig til at grave der, en Nat, men blev pludselig slagne med Forskrækkelse, og holdt op, thi det kom dem for, ligesom der med Susen og Brusen brød en stor Aa op lige paa Toppen, hvor de gravede, oversvømmede hele Marken og tog med hvad den mødte. De blev naturligviis bange for, at den rivende Strøm skulde tage dem med, saa de fandt, der var ikke Noget at bie efter, smeed Spaden, og løb, det bedste de havde lært, hver sine Veie. Det var da sagtens Guderne, som holde deres Haand over det Sted, der nødte de Karle til at slaae Penge-Nykkerne af Hovedet, og sørge for deres egen Frelse, ja det var dem en Lære-Streg, at man ikke skal arbeide paa at faae Grunker, men kun paa at opholde Livet, Noget, som Efterkommerne, hvem Sagnet om dette Gravbrud naaede, har holdt sig efterrettelig, og ladet den Høi ligge i Fred. Da altsaa Ingen<sup>151</sup> har gjort sig saa næsviis at træde i Haralds Fodspor, skal man ikke kunne sige, om der ikke dog kanskee ligger en Kostbarhed, hvad det saa er, i det dunkle, skyggefulde Bjerg. For Resten kan man sagtens vide, at det Vandspring ikke har været noget ordentligt Væld, der kom nede fra Jorden af, men kun som man kan see et Skygge-Billede, der ved et eller andet Spille-Værk kommer til Syne!

Nu hedder det om Odin, at uagtet han gjaldt for den Ypperste i Gude-Laget, maatte han dog tye til Præsterne og andre spaakloge Folk for at faae at vide, hvorledes han kunde hevne sin Søns Mord, og dermed viiste han da, at hans Guddom laae i Ægget endnu, siden han trængde til Andres Hjelp. Da nu Rosthjøv Finske sagde, at Guderne vilde af Rinda: Rutenernes Konge-Daatter, opvække en Helt, som skulde hevne sin Broder, saa gjorde Odin sig strax ukiendelig, ved at trykke Hatten ned i Øinene og gav sig i Krigs-Tjeneste hos bemeldte Konge. Her svang han sig op til Strids-Høvedsmand, og vandt med den Hær, som var ham betroet, en glimrende Seier over Rigets Fiender, hvorpaa Kongen overøste ham, for sin Mandhaftighed, baade med Gaver og Æres-Beviisninger, ja optog ham i sit fortroelige Venne-Lag. Kort efter slog han, ganske allene, Fiendens Krigshær af Marken, saa han kunde ikke fortælle Fiendens Nederlag, uden at udbasune sin egen Helte-Gierning, og der blev da en Forundring til Hove, over at een Mand kunde have Kræfter til at slaaes med saadan en utallig Skare. Nu vovede han, i Betragtning af sine Fortjenester, under fire Øine, at aabenbare Kongen sin Kiærlighed, som blev meget vel optaget, men da han nu, i Fortrøstning hertil, bad Prindsessen om et Kys, fik han en varm Vaffel. Saa maatte han da gaae med den, men alligevel kunde hverken Spotten eller Skaden bringe ham fra sit Forsæt, thi hvad han havde kiækt begyndt, vilde han stand<sup>152</sup>haftig fuldende, og kom derfor næste Aar igien til Kongens Gaard i en anden Skikkelse. Hvem han nu mødte, skulde ikke heller saa let kiende ham igien, thi sine rette Ansigts-Træk skjulde han under en paataget Uhumskhed, og saae saa slusket ud, som om det aldrig var ham, der før gik saa stram. Nu lod han sig kalde Roster, og sagde, at han havde lært Smede-Handværket, og da han virkelig, ved at efterligne mange-haande Ting i Malm grumme net og livagtig, beviiste, at han var ingen Fusker, saa flyede Kongen ham gjerne mange Pund Guld, som han skulde gjøre Kvinde-Smykker af. Det gjorde han ogsaa, og efterat have leveret adskillige udmærkede Kunst-Stykker til det Brug, anvendte han sin yderste Flid med et Arm-Baand og nogle Ringe, som han glattede meget fiint og pænt, og forærede Prindsessen. Han fik imidlertid kun Skam til Takke, thi med Fortjenester stiller man aldrig Kvinders Fortørnelse, og da han bad hende give sig et Kys, fik han en Næse-Styver. Saaledes kommer det tit i Verden ikke saameget an paa hvad Gaven, som hvem Giveren er, saa hvad man faaer af hvem man ikke kan lide, om det var aldrig saa godt, det blæser man ad, og kiær Haands Givende, nok saa smaat, det kysser man paa! Vist nok sad der et stivt og egensindigt Gemyt i det Pigebarn, men der er dog heller ikke noget Spørgsmaal om, at hun var jo snu nok til at lugte Luntten, og see, at den gamle Svend havde noget Andet bag Øret, saa han gav ikke sit Æble bort, uden for at faae en Pære igien, og vilde bane sig vei til hvad hun ansaae for en Skiændsel. Da nu Kongen, hendes Fader, skiældte hende Huden fuld, fordi hun ikke vilde ægte Roster, sagde hun ikke hvad Sandhed var, at hun ingen gammel Mand vilde have, men undskyldte sig med sin Ungdom, og paastod, at det var meget for tidlig for hende at giftes.

<sup>153</sup>Odin, som vidste, at naar Kiærligheden kun holder ud, maa den seire tilsidst, lod sig imidlertid ikke forbluffe, men viskede Skammen af sig, tilligemed Kønrøgen, og kom til Kongens Gaard i en nye Skikkelse, som Mester i Krigs-Kunst og alskens Ridder-Spil, baade for at naae sit Ønske, og tiltvinge sig Agtelse. Saa kloge, siger man, Somme var i gamle Dage, at de kunde skifte Farve, naar de vilde, og foruden deres

naturlige Rulle, spille og forestille Folk af hvad Alder og Stand det skulde være! Saaledes viiste nu den gamle Svend en meget artig Prøve paa sin ny Kunst, ved, som ingen Ting, at løfte de skrappeste Riddere af Sadlen, men selv denne Dyst, til Ære for Prindsessen, kunde ikke formilde hende, og da han ved Udgangen vilde kysset hende, gav hun ham et Nakkedrag, saa han slog Næsen imod Bro-Stenene. Det skal jo da ogsaa være en Sjeldenhed, at en Pige bliver Den god igjen af Hjertens Grund, som hun eengang ret har faaet Nag til! Denne gang hevnede Odin sig vel, ved at berøre Jomfruen med Bark-Runer, saa hun, for et Øieblik, teede sig, som hun havde Sviin paa Skoven, men det maatte hun dog finde, var en naadig Straf, for at have spillet ham saa tit paa Næse!

For Resten gav Odin endnu slet ikke tabt, thi han stoledes paa, at Kongen var en god Makker i Baghaanden, og den ufortrødne Pilegrim kom nu fjerde Gang til Kongens Gaard, og det i Pige-Dragt. Da han nu ogsaa virkelig lignede en Pige, næsten paa et Haar, lod de Fleste ham ogsaa gaae for hvad han gav sig Mine af, og fandt sig i at kalde ham Vække eller Vætte, som han kaldte sig selv. Kongen tog ham ogsaa an i den nye Skikkelse, og fik da et Tyende, som ikke allene gjorde Alt hvad der forlangedes, men Mere til. Efterhaanden tjende Vække sig ind i Fruer-Buret, og blev Prindsessens Kammer-Pige, hvis Been og 154 Fødder hun hver Aften maatte vaske Snavset af; men man maa nok sige, at Lykken gaaer underlig om i denne Verden, thi her, som saa tit, kom af sig selv, hvad der omsonst var brugt mange Kunster for at naae. Det hændte sig nemlig, at Prindsessen mistede sin Helbred og Førlighed, og da nu Vække ikke alene førde Navnet, men havde ogsaa viist Gavnet af Læge-Kunsten, saa fandt Jomfruen sig nød til at gribe efter den Haand, hun før havde afskyet, og søge Redning hos Den, hun hidtil havde kimsset ad. Efterat nu Vække havde undersøgt Sygdommens Beskaffenhed, efter alle Kunstens Regler, forsikkrede hun, at der var ikke et Øieblik at spille, Prindsessen maatte have en Læge-Drik, som kunde opløse Syge-Kagen i de indvortes Dele og lette Hjertet, men det var saa beedsk og bitter en Skaal, at det gik aldrig godt, med mindre Prindsessen lod sig binde. Saasnart Kongen fik Underretning herom, lod han strax sin Daatter binde i Sengen, og befalede hende, at tage taalmodig imod Alt hvad Lægen foranstaltede.

Nu vil Man sige, at Vække forstod den Ting uret, og misbrugte Friheden, men jeg maa dog ikke fortie, at der er to Meninger om den Ting, saa Andre paastaae, at da Kongen saae, at Odin, uagtet han anstrængede baade Sjæls og Legems Kræfter, kom dog ingen Vei med sin Kiærlighed, vilde han dog ikke, at Fortjenesten derfor skulde savne sin tilbørlige Løn, og tillod derfor selv Odin at betjene sig af Leiligheden, og omfavne hans Daatter. Nok er det, at det gjorde Lægen, Kysset, som den Sunde nægtede ham, fik han af den Syge, og først da det var skeedt, helbredede han hende. Tog Kongen nu virkelig feil af Oldingen, og lod sig fixere af Kvinde-Skikkelsen, hvorunder Odin dulgte sit listige Anslag, da var det en Vildfarelse, han skamfuld maatte fortryde, da hans Daatter fødte en Søn, men skedte Alt med hans Minde, da maa 155 man vel forundre sig over, at den naturlige Mildhed tillod ham i sin strænge Vrede, at være sin Daatter saa haard.

Da nu imidlertid Guderne, som havde deres Hoved-Sæde i Bizant eller Maglegaard, ansaae Odin for at have glemt sin høie Værdighed, og selv sat en Klik paa sin Ære, besluttede de ikke alene at afsætte ham fra Regieringen, men ogsaa at skille ham ved Hæder og Ære og forvise ham Landet. De gav nemlig for, at det var bedre, at den foragtede Hoved-Mands Throne styrtede, end at den offentlige Guds-Tjeneste skulde tabe sin Hellighed, og at de selv, som vare uskyldige i det Hele, skulde blive indviklet i en dem uvedkommende Sag, og lide for den Andens Skyld. De saae ogsaa allerede Følgerne hos dem de havde lokket til at bevise sig guddommelig Ære; thi saasnart Over-Gudens Haanhed blev vitterlig, forhaanede man de selvgjorde Guder, isteden for at lyde dem, skammede sig ved at have dyrket dem, kaldte dem ikke længer Helgene, men Kirke-Tyve, og betragtede alle de høitidelige Optog og Kirke-Skikke, som tossede Børne-Streger. Her var da gode Raad dyre, Sværdet over Hovedet, og Døden for Øinene, Alle nær ved at række Hals for den Enes Skyld, og da nu enten han, eller den offentlige Kirke-Tjeneste skulde landsforvises, saa lod man ham reise, og overlod ikke alene hans Myndighed, men selv hans Guddom til en vis Oller, ret som om det var ingen Sag og eens Umage, at gjøre baade Guder og Konger af ingen Ting. Egenlig skulde vel Oller være gjort til Mellem-Herre, men for at Folk ikke skulde ansee ham for en anden Herres Statholder, men for hans lovlige Efter-Mand, tillagde de ham Æren for alt ubeskaaret, og for at gjøre det til Gavns, saa Ingen skulde støde sig over Nyheden, tilkiendte de endogsaa Oller Odins Navn, som nu engang havde vundet Folkets Yndest! Omtrent i ti Aar stod denne efter 156 gjorte Odin i Spidsen for Afguds-Raadet, men derpaa skal Guderne have ynkedes over Odins sørgelige Landflygtighed, anseet ham for noksom straffet, og igjen opløftet ham til Skyerne, og det paa Grund af, at Mellem-Tiden havde udslettet Skammen. Somme af dem blev imidlertid dog ved at mene, at han burde aldrig kommet til sin Værdighed igjen, da han saa gruelig havde beskæmmet Gude-Navnet, baade ved Skuespil-Kunster, og Kvinde-Sysler, ja, der er dem som vil paastaae, at Odin, for at komme paa Thronen igjen, maatte smigre for Somme af Guderne, og give Somme en krum Haand, saa at den Thron-Bestigelse kostede ham en ganske artig Skilling, men vil Nogen spørge mig, hvormeget det da vel kunde være, saa maa jeg bede ham gaae til dem som handle med slige Vahre, thi jeg maa oprigtig tilstaae, jeg veed ikke Kiøbet paa en Guddom saa nøie!

Dengang nu Odin fordrev Oller fra Bizant, reiste denne til Sverrig, og stræbde der, som i en anden Verden, at stifte sig, som en Gud, et evigt Mindesmærke, men saa kom de Danske, og slog ham ihjel. Efter Rytgets Fortælling skal han gjerne ellers have været saadan en Mester i den sorte Kunst, at paa et Been, som han havde forhexet med fæle Trylle-Vers, kunde han gaae til Søes, og bruge det istedenfor et Skib, saa han kom ligesaa fort afsted paa Bølgerne, som man ellers kan roe.

Odin derimod, som nu igien havde taget Spiret fat, steeg saaledes i Ære og Agtelse overalt, at alle Folkefærd betragtede ham som Verdens Lys, der var kommet tilbage, og der blev ikke en Plet paa den hele Jord, hvor man jo bøiede Knæ for hans Guddom!

Bue, som var en Søn af Odin og Rinda, begyndte tidlig at fare paa Vikings-Tog, men da Faderen det spurgde, lod han ham kalde sig, og bad ham komme Balders Død i Hu, og mindes det var nok saa sundt, at tage Hevn over sin Broders Morder, som at gjøre uskyldige Mennesker Fortræd; ligesom overalt Strid kun da var paa sit rette Sted, og bar gode Frugter, naar det var Kiærlighed, som bød at blotte Sværd til en retfærdig Hevn.

Medens dette stod paa, fik man at vide, hvorledes Geuars Statholder: Gunde, havde stjaalet sig paa ham ved Natte-Tider, og indebrændt ham, hvorover Hother rustede sig af alle Kræfter til Blodhevn, fangede Gunde, og gav ham Løn som forskyldt, ved at kaste ham levende paa et luende Baal. Efter saaledes at have æret sin Foster-Fader i Graven, indsatte Hother Sønnerne: Herlet og Gerit, til Norges Fyrster. Derpaa lod han Folkets Ældste kalde sammen, og forkyndte dem sit Fald i den forestaaende Krig med Bue, ikke som noget Tvivlsomt, han giættede sig til, men som noget aldeles Sikkert, der grundede sig paa forsøgte Spaamænds Udsagn; han bad dem derfor strax at hylde hans Søn, Rorik, da maaskee Spiret ellers ved Hjælp af Skarns-Folk kunde komme i Hænderne paa fremmede og ubekiendte Slægter. Dette hans Forlangende blev opfyldt lige paa Steden, og den Glæde at have sin Søn saa sikkert til Eftermand, overveiede, sagde han, Dødens Bitterhed, som han nu brat skulde smage.

Nu kom ogsaa Bue strax, Slaget stod, og Hother faldt, men Bue maatte dyrt betale den Seier, thi selv blev han dødelig saaret, saa hans Folk maatte skiftes til paa Skjold-Baaren at bære ham fra Val-Pladsen hjem, hvor han Dagen efter maatte opgive Aanden. Legemet stædede derpaa den Rutenske Hær til Jorde med Pragt og Herlighed, saa de ogsaa opkastede en anseelig Høi, som skulde bære hans Navn, og, 158saalænge mueligt, hos Efterkommerne bevare Mindet om denne Unger-Svends Helte-Daad i kiærlig Erindring!

---

## **Rorik, Hor-Vendel og Fenge.**

Saa vel Kureterne som Svenskerne meende, at med Hothers Død var deres Forpligtelse ude, saa de istedenfor at bringe den sædvanlige Skat, bød Danmark Spidsen, og dette satte Mod i Slaverne og andre Flere, saa de og satte Underdanigheden til Side, og nægtede Skat med Vaaben i Haand.

For nu at holde Styr paa dette Uvæsen, kaldte Rorik Folket til Vaaben, og med gennemtrængende Ord, hvori han opregnede Fædrenes Bedrifter, lagde han dem paa Hjerte, at tage Mod og Mands-Hjerte til sig, thi Barbarerne, som nok indsaar, at en hovedløs Hær er kun lidet bevendt, havde nu, for at føre Krigen med desmere Eftertryk, valgt sig en Konge.

Slaverne havde indrettet deres Ting saa listig, at kun en Deel af deres Krigshær kom til Syne, medens de Øvrige, i to Flokke, laae forstukket i Krogene, men Rorik kom under Veir med den Ting, og det Første han gjorde, var da at sørge for sin Flaade, der laae saa godt som paa Land, i en smal Viig, hvor den kunde angribes fra to Sider. Imedens han nu lod den føre ud paa Dybet, lagde han gode Venner i Baghold, som skulde tage imod dem der laae paa Luur, og nu sagtens vilde see at nappe nogle af Skibene, og det gik Altsammen meget godt, thi Lurendreierne, som var i deres Element, og drømde aldrig om, at de Danske skulde været saa forsigtige, vovede sig virkelig paa Glatiis, og faldt, saamange som de var. Den øvrige Slave-Hær, som Intet vidste af denne Begivenhed, var i stor Forundring, og kunde slet ikke begribe, hvad Rorik biede efter, og da de saa en stund, under megen Tvivlraadighed og mange Bekymringer, havde ventet ham forgiæves, besluttede de endelig, at gaae til Søes, og lede ham op.

Nu havde Slaverne i deres Hær en jettehøi, og bomstærk Karl, som desuden var en Troldmand paa sit Handværk, og han stædtes frem for Dane-Hæren med følgende Ord: Det lader jo dog saa kiønt, sagde han, naar en Enkelt vil opoffre sig til Brødres Bedste, og sætte sit eget Liv paa Spil, for at forebygge almindeligt Mandslet, og er der nu Nogen af Jer, som har Mod til at gaae i Kreds med mig, saa har jeg Lyst til at gjøre den gode Gierning, men, vel at mærke, under visse Vilkaar, som jeg med faa Ord vil udtrykke saaledes: dratter jeg, saa skatter vi, men vinder jeg Seier, os selv vi eier! Her staaer jeg da som Borgen og Selvskyldner, og vil i Dag, enten, som Seierherre, afryste Aaget, eller, som Overvunden, med samt mit Fædreneland, bukke mig derunder.

En Dannemand, som fattedes Legems-Styrke, men ikke derfor Mod, hørte dette, og spurgde strax Rorik, hvad der skulde være den Mands Løn, som vilde vove sig i Faren. Dette Armbaand, sagde Kongen, og holdt det i Veiret, bestaaende af sex Ringe, der saa kunstig vare knyttede og sammenlænkede, at det var



umueligt, at skille dem ad. Ja, ja, Kong Rorik, sagde Ungersvenden, som ikke stolede paa Lykken: gaaer det godt, da overlader jeg til dig at skatte Daaden, og bestemme Prisen, men gaaer det mig ikke efter Ønske, hvad skulde du da vel skyld den Slagne, uden en voldsom Død eller dyb Foragt, som jo er hvad der pleier at være den Svages Krone og den Slagnes Sold! Hvad Løn, hvad Tak tør den vel kræve, som ikke bestaaer i Mandhaftigheds Prøve! Hvem vil slynge Laurbær-Krandsen om Afmagts Isse, eller smykke den Overvundne med 160Seiers-Tegn! Nei, kun naar Kiækhed og Lykke gaae Haand i Haand, skal Prisen følge dem med Hæders-Krandsen, Uheld saavel som Feighed støder fra Æren, og skiænker kun en uhæderlig Død eller et skamfuldt Liv! Derfor være det langt fra mig, som end ikke veed, hvem Lykken vil føie, forvoven at udstrække Haanden efter en Belønning, som det end er slet ikke afgjort, hører mig til. Ei sømmer det sig at tage forud Løn, for hvad man kun agter at gjøre, jeg skiøtter ikke om Baandet, før jeg veed, om min Arm er det værd, thi ellers kunde det kanskee komme til at see ud, som jeg havde annammet det Guld, ikke som Lønningen for min Daad, men som Prisen paa mit Liv! Kun Daarskab er det, at ville afplukke umoden Frugt, men slet ikke klogere at ville tilegne sig, hvad man kun har usikker Adkomst til, og derfor vil jeg nu med mine tomme Hænder vinde Prisen, eller modtage Døden. Saa talde han, og slog til Barbaren med Løve-Mod, men ei med Svine-Lykke, og fik til Giengæld saa drøit et Slag, at han opgav Aanden.

Det var et bedrøveligt Syn for de Danske, men Slaverne manglede Ord til at udtrykke deres Glæde, og vidste ikke hvad Høitid de skulde gjøre af deres seierrige Landsmand. Imidlertid kom den Goliath anden Dagen igien, enten kun for at bramme af sin Seier, eller tillige af Lyst til en endnu, men det er lige meget derom, saa gik han nu tæt ind under den danske Leir, og braliede op endnu høiere i Dag end i Gaar. Tingene er den, at Lykken og Nykken er gjerne Sødskendebørn, og naar Held kommer did, hvor Hovmod er, bliver Mand saa stolt, at han lugter; thi nu bildte Jetten sig ind, at den hele Krigshær var sunket i Knæ, da den ene Kæmpe faldt omkuld; den jeg slog, tænkte han, var den tapperste Karl i hele Dannemark, og hvem af dem skulde vel nu have Hjerter til at gaae 161 mig under Øine, ja, i hvilket som, har jeg godt ved at trodse, thi kommer der nu ogsaa En, ham kan jeg blæse omkuld!

Det gik Rorik meget nær til Hjerter, at saadan en kaadmundet Karl skulde kunne gaae, og ligesom kyse Modet af Mænd, saa det danske Folk, der havde saa priseligt et Efter-Mæle, skulde nu ikke alene sees over Skuldrene, men saa godt som spyttede i Øinene af dem de før havde bukket begge Ender sammen paa: og det gjorde ham tillige inderlig ondt, at der ikke i hele Flokken skulde findes en eneste Mand, som baade havde Hjertelag til, med Glæden at vove sit Liv for Fædrenelandet, og Kraft til at gjøre det med Æren. Han fandtes imidlertid dog i Leiren, thi Ubbe, saa hedde han, gjorde Ende paa det Langdrag, der snart kunde ført Dannemark i et slemt Rygte, og han havde et Legeme, som kunde staae sig mod alle Hexe-Kunster. Han spurgde ogsaa meget flittig efter Kiæmpe-Lønningen, men da Rorik nu atter nævnede Armbaandet, sagde han: ja, det er godt nok, men Løfte paa Pant er just ikke gode Vahre, og hvad man vædder om, maa ligge i Trediemand's Haand, da først har man Noget at holde sig til, og veed, man bliver ikke spiist af med Snak. Altsaa for en Sikkerheds Skyld saae jeg helst det Armbaand i en anden Haand, thi kun den faste Troe, og det sikke Haab gjør det stærke Mod! Nu kan man jo dog vel aldrig forestille sig Andet, end at det var kun den Kiæmpes Løier, hvem Dyd og Manddom aabenbar alene kunde væbne til at afvælte Fædrenelandets Forhaanelse; men ikke desmindre tog Rorik det for hans ramme Alvor, saa han tænkte, Kiæmpen havde Guldet for Øine, og, for nu at tilintetgjøre selv Tanken om, at Danner-Kongen kunde, tværtimod gammel Sædvane, nu faae i Sinde at bryde sit Ord, tog han, ligesom han stod paa sin Snekke, Armbaandet og vilde kastet til Kiæmpen, ud over Voven. Han tog sig imidlertid ikke i Agt for, at det var et langt Styk 162 ke Vei, og Armbaandet ikke ret flygtigt eller reiselysten, saa Følgen blev, at det faldt for tidlig, og sank til Havsens Bund, og deraf kom det, at Kongen blev kaldt Rorik Slynge-Baand. Den samme Feiltagelse gav imidlertid Ubbe ret Leilighed til at vise, at hans Tapperhed var ægte, thi, pyt paa det Lav! om hans Forsæt gik nedenum med Guldet, saa Folk skulde sagt, at det var Gierrigheden der forblindede hans Øine, saa han vilde styrte sig i Faren; nei, ved nu ret ivrig at drive paa Kampen, viiste han noksom, at det var ikke det ædle Metal, men det ædle Sind der opflammede ham, og at det ikke var af Belønningen, men af det svulmende Hjerter, han øste sit Mod!

Nu blev da uden Ophold Kredsen skrevet, trindt stode Skarerne i Klynge, Kiæmperne mødtes, Sværdene goel, og med ulige Ønsker larmede Tilskuer-Hoben. Kiæmperne blussede mere og mere, og gave hinanden saatit og længe Raat for Usødent, at Kampen kostede Begge Livet, saa det lod, som Lykken vilde Ingen af dem fornærme, ved at skiænke den Ene Æren og Glæden fremfor den Anden. Følgen blev imidlertid, at Oprørerne faldt i Stilhed, og betalte igien deres Skat til de Danske!

Paa samme Tid beskikkede Rorik Brødrene Horvendel og Fenge til Under-Konger i Jylland efter deres Fader: Ger-Vendel, som havde havt den Ærespost. Af disse Brødre udmærkede Horvendel sig særdeles efter tre Aars Regiering, paa Vikings-Tog, og kom for sine Bedrifter saaledes i Folke-Munde, at det spurgdes baade vidt og bredt, og gjorde Kong Koller i Norge ganske misundelig paa ham. Den samme Kong Koller fik da i Sinde at see, om han ikke kunde stække Vingerne paa denne Viking, saa Folk kunde glemme den berømte Horvendel for hans Overmand. Han gav sig altsaa paa Farten, og ledte alle vide Vegne, til han endelig traf ham paa følgende Maade. Der ligger en Øe midt i Farvandet, og un163 der den lagde begge Medbeilerne ind med deres Skibe, men hver ved sin Side, og de havde altsaa vel neppe mødtes endda, dersom ikke den yndige Strandbred havde lokket begge Høvdingerne i Land, men da de først kom saavidt, kunde de ikke bare sig for at gaae dybere og dybere ind i den deilige maigrønne Skov, og midt derinde mødtes Horvendel og

Koller ganske allene. Horvendel tog først til Orde, og bad Kongen selv bestemme, paa hvilken Maade de skulde prøve Styrke, men lagde dog til, at ham var Tvekamp kiærest, thi, sagde han, hvor man maa hytte sig selv og er blottet for al muelig Bistand af Andre, der kiendes det bedst, hvad Karl man er! Koller lod Ungersvendens Kiækhed skee Ret, svarede og sagde: da du overlader mig Valget, maa jeg foretrække den Stridsmaade, som volder mindst Allarm, men kræver meest Kiækhed, og afgjør Sagen i mueligste Korthed, og det er unægtelig Tvekampen, saa derom kan vi aldrig komme op at trættes, da vi er af eens Meening. Men da nu Ingen af os har Brev paa Seieren, bør vi forsikre hinanden en vis nænsom Behandling, saa ikke Vredens Indskydelser skal hindre os i at opfylde Menneske-Kiærligheds Bud; thi uagtet Hadet nu enstund maa have Magten, bør dog Kiærlighed staae ved Siden, for i betimelig Tid at indtage Haardhedens Plads. Vore Aanders Tvedragt gjør os til Fiender, men i Hjertet bør vi være Venner, og saasart derfor den Kappelyst, som adskiller os, ei længer kan finde Sted, maa vi betragte os som Eet. Lad det altsaa for det Første være en kiærlig Aftale imellem os, at Seierherren giver den Faldne en hæderlig Jordefærd, saa begge Høvdingers Tropper uden Nag eendrægtelig følge ham til Graven, thi det er den sidste Ære og Skyldighed, som intet kiærligt Hjerte kan vægre sig ved, da Uvenskabet jordes med Liget og Misundelsen tier i Graven! Langt være den umenneskelige Grusomhed fra os, at ville udøse vor Harme paa vor hensovne Fiendes 164Støv, da det endog er ærefuldt for Seierherren at behandle Levningerne af den han overvandt, med Høiagtelse, thi hvo som lader sin afdøde Fiende skee Ret, har Krav paa hans Efterladtes Tak, og en Kiærligheds-Gierning mod døde Fiender kan forskaaffe levende Venner! Dog ikke blot for Døden, men ogsaa for en anden ligesaa sørgelig Skiebne ere vi udsatte, i det vi kan beholde Livet, men miste Førligheden, og det mener jeg man ikke heller bør undlade at tage i Betænkning, og stræbe saavidt mueligt, at formilde. Heller falde, end ilde fare, siger Ordsproget, og det agtes almindelig endnu for tungere at blive Krøbling, end at døe, fordi at med Døden er Skaden glemt, men Lemlæstelsen er man nød til at huske, saalænge man lever. Lad os derfor endnu gjøre den Aftale, at lemlæster En af os den Anden, skal han i Erstatning give ham et Lispund Guld, thi byder Kiærlighed at ynkes over Andres Elendighed, hvormeget mere da at have Medlidenhed med sig selv, og den der ikke vil see sit Legeme til Gode er jo saa godt som en Selvmorder!

Efter med Haand og Mund at have givet hinanden disse Løfter, gik de i Kreds, uden at lade sig afholde, enten af det Venlige der ligger i et saadant Møde og nyt Bekiendtskab, eller af Blidheden i den yndige, maigrønne Skov. Horvendel var saa hidsig paa at fælde sin Modstander, at han blottede sig selv, skjød sit Skjold til Side, og søgde kun Kollers, med begge Hænder om Sværdet, og her gik det som man siger, at bestemt Mand staaer Lykke for, thi han blev ved at hugge i Skjoldet, til der var ikke meer, og huggede dernæst paa Koller, saa han ikke allene mistede et Been, men døde med det Samme. Horvendel glemde imidlertid ingenlunde deres Aftale, men gav Liget en kongelig Begravelse i en anseelig Høi, og gjorde den Afdøde i alle Maader en kostelig Liigbegiængelse.

165Da nu dette var til Ende, forfulgte Horvendel Kollers Syster: Selle, som var en Skjoldmøe, heelbefaren, og vel øvet i Vikinge-Handværk, og da han nu saaledes, under stolte Bedrifter, havde lagt tre Aar tilbage, bragde han Kong Rorik ved Hjemkomsten rige Gaver og mange Kostbarheder, for derved ret at indynde sig hos ham. Det lykkedes, og nu vovede han at beile til Kongens Daatter: Geruth, som han ogsaa fik, og avlede med hende en Søn, der blev kaldt Amler; men Frænde er ikke sjelden Frænde værst, det fik Horvendel at finde, thi hans Broder: Fenge, blev saa optændt af Misundelse over hans Lykke, at han stod ham efter Livet, og fandt omsider ogsaa Leilighed til at udføre sit skiændige Forsæt, og besudle sine Hænder med Broder-Blod.

Derpaa giftede Fenge sig med Geruth, sin dræbte Broders Enke, uden at bryde sig om, at han derved lagde Synd til Synd: Hoer til Mord, thi paa Fordærvsens Vei er det kun det første Skridt der koster, siden gaaer det af sig selv, saa den ene Misgierning rækker den anden Haand. Han var imidlertid baade snue og fræk nok til at lade, som om det var en tung Kiærligheds-Pligt han havde opfyldt, ved at slaae sin Broder ihjel, og lod udsprede, at uagtet Geruth var saa hjertensgod, at hun ikke nænde at gjøre en Kat Fortræd, saa havde dog Horvendel fattet et dødeligt Had til hende, og behandlede denne sagtmødige Kvinde, der ikke havde mere Galde end en Due, saa lumpen og grusomt, at han ikke kunde bære andet over sit Hjerte, end at redde hende, ihvad det saa skulde koste. Han naaede virkelig derved sit Ønske, saa man til Hove holdt ham for undskyldt, thi i Kongers Gaard, hvor man ikke endda saa sjelden kaster Naade paa Narre, og laaner Øre til Bagvaskelse, maa sagtens imellem en Løgn blive taget for gode Vahre.

166Da nu Amler saae, med hvilken Frækhed Fenge vovede, med Hænder rygende af sin Broders Blod, at favne hans Hustrue, da meende han, det var ikke Tid for ham at lade klog, om han vilde vel fare, og ei falde for Blodhundens Mistanke. Han stillede sig derfor saa taabelig an, som om han reent var gaaet fra Sands og Samling, og reddede saaledes sit Liv ved at skiule sin Forstand. Hver Dag, naar han kom til sin Moder, saae han ud som et Sviin, thi han laae og sølede sig i Rendestenen, og oversmurde sig i Ansigtet med Sod og Snavs, saa man maatte baade lee og græde ved at see og høre paa ham, thi hvad han sagde, passede ganske til hans Udseende, og hvad han gjorde, var altid splittergalt. Kort sagt, han lignede ikke et Menneske, men et Abespil af Naturen, der kun var gjort til at grine ad.

Iblandt Andet havde Amler for Skik, at sætte sig paa Skorstenen, rage den gloende Aske sammen med sine bare Næver, og saa havde han gjort sig Træ-Kroge med to Hager i Enden, hvorved de kunde hægtes tæt sammen; dem sad han og bagede seie i Emmerne. Naar nu Nogen spurgde ham, hvad det var, han

bestilde, svarede han altid, at han sad og hærkede Spyd til at hevne sin Fader med, og det Svar havde man da sine store Løier af, skiøndt, som vi siden skal see, Arbeidet dog ikke var saa dumt som det maatte synes. Uagtet nu de Fleste vel loe af fuld Hals, saa var der dog Enkelte som saae lidt dybere, og begyndte at faae Mistanke om, han var dog nok ikke saa gal, som han løb avet om til, thi selv i det Pilleværk han sad og nyslede med, stak Kunsten igiennem, og røbede en Betænsksomhed, der ikke rimede sig med Galskabet, ligesom de da ogsaa lagde Mærke til, at han meget omhyggelig gjemde alle sine Kroge. De paastod altsaa, at han havde Pokker ikke Sviin paa Skoven, men Skielmen bag Øret, og gjorde sig kun til Nar, for desbedre 167at kaste Folk Sand i Øinene, og skjule sine Anslag. For nu at blive sikker paa den Sag, besluttede man paa et afsides Sted at lade ham mødes med en særdeles deilig Pige, som skulde bruge alle sine Kunster for at fange ham, thi var da hans Galskab kun forstilt, meende de, det maatte nødvendig vise sig, da de ansaae den Fristelse for Noget, der ikke lod sig modstaae, og den Lyst for Noget Ingen kunde skjule. Nu blev der da Folk sat ud paa, at bringe Amlet uformærkt til Hest ind i en langt fraliggende Skov, hvor Snaren var stillet for ham, men iblandt de Karle var netop en Patte-Broder af Amlet, som ikke havde Lyst til at fange men nok til at frie ham, da han frygtede for Prindsens Liv, dersom han viiste mindste Glimt af sund Forstand, end sige, dersom han gav sine Lyster Tøilen. Amlet saae ogsaa godt, at man havde Noget i Sinde, som ikke var godt, og for at gjøre dem troskyldige igien, satte han sig, da han skulde op at ride, baglænds paa Hesten, og bandt Bidselet om Halen, som om han fuldt og fast bildte sig ind, at Hesten skulde styres ved den Ende, og det maa have været løierligt nok, at see Hesten løbe, som den selv vilde, medens Rytteren ganske alvorlig sad og dreiede paa Halen.

Da de nu kom ind i Lunden, og der sprang en Ulv frem, sagde Amlets Følgesvende til ham: seer du det lille Føl der løber? ja, sagde han, af saadanne Rytter-Heste er der meget for faa i Fenges Fold. Dermed ønskede han paa en fiin Maade, at der maatte komme Svindsot i Fenges Rigdom, og da man nu lod ham høre, at det var jo ganske klogt sagt, svarede han ganske ligefrem, at det skulde det ogsaa være, derfor sagde han det. Tingen var nemlig den, at lyve vilde han ikke, og satte derfor saaledes sine Ord paa Skruer, at han vel sagde bestandig, hvad han meende, men dog saaledes, at man ikke skulde løbe med, om han meende eller vidste hvad han sagde.

168Saaledes, da hans Oppassere fandt Roret af et forliist Skib paa Strandbredden, bad de ham see, hvilken deilig stor Kniv de der havde fundet, hvorpaa han svarede, at den var nok ogsaa gjort til en overmaade stor Flykke, og dermed meende han Havet, som Roret var gjort til at skiære.

Ligeledes, da de kom, hvor der laae store Bunker med Strandsand, og bad ham der see noget deiligt hvidt Meel, fik de til Svar, ja, det er nok ogsaa malet paa den store hvide Veir-Mølle, og da de nu roste ham for hans kloge Svar, gav han dem Ret i, at det var klogt sagt af ham.

Derpaa listede Lurendreierne sig bort efter Aftale, for at lade ham være alene, naar han inde i Tykningen af Skoven mødte Kvinden, som var sat ud paa ham, og han havde uden Tvivl ladet sig narre, dersom ikke den gode Ven, vi talde om før, havde paa en egen Maade, i al Stilhed advaret ham om Snaren, i det han tog et Haneskiæg, han fandt paa Jorden, og fæstede bag paa en Bræms, som han derpaa lod flyve hen forbi Amlet. Det var nu rigtig nok et Indfald, som der hørde nok saa meget til at forstaae, som til at hitte paa, men Amlet, som forstod en halvkvæden Vise, saae ogsaa strax, hvad Spilleværket skulde betyde, og skrev Vinket bag Øret. Da han nu saaledes mærkede Uraad, tog han sig desbedre i Agt, og trak af med Pigen over Stok og Steen hen til et Sted, hvor Ingen kunde see dem, omfavnede hende, og bad, at hun dog endelig ikke maatte forraade ham. Den Bøn opfyldte hun gerne, thi hun var fra Barnsbeen opfødt med Amlet i een Mands Huus, og gammel Kiærlighed ruster ikke!

Da nu Amlet kom hjem, spurgde de ham, som for at have Løier, om han nu havde været i Brudeseng? Ja, sagde han. Den var vist opredt med deilige Bolstre, sagde de saa. Ja, sagde han, Sengen var egentlig 169en Huus-Rygning, som hvilede paa en Heste-Hov, og var bredt med en Hane-Kam. Der blev da en Skogger-Latter i alle Hjørner, uagtet det var sandt baade som Skiemt og Alvor, thi da han mærkede han skulde ud og ledes i Fristelse, havde han stukket lidt af alle disse Ting til sig, for at kunne tage sine Fristere ved Næsen, uden dog at lyve. Da man nu spurgde Pigen, om det var sandt, sagde hun, at det maatte have været skjult for hendes Øine, og man fæstede saameget mere Troe til hendes Benægtelse, som Fenges Drabantere ikke kunde sige, de havde seet Noget. Nu kom han, der skikkede Bud med Bræmsen, og gav sig tilkiende for Amlet, som den der havde frelst ham, i det han sagde: jeg var dog det eneste skikkelige Menneske imod dig i Dag, Amlet! Ha, ha! sagde Amlet, saa var det dig! jeg saae nok Noget, der kom meget hæseblæsende flyvende med et Straa paa Ryggen, og et Haneskiæg i Rumpen! Folk havde nær leet sig fordærvet over den Snak, men Amlets gode Ven fandt, at det var ikke Galmands Ord, og fornøiede sig over, baade at Amlet havde sin Forstand, og skiønnede paa hans gode Villie!

Man seer heraf, at der var en god Laas for den Læddike, hvor Amlet gjemde, hvad Ingen maatte see, og at den var dirkefri, maatte nu en af Fenges gode Venner bekiende, som, uagtet han stak ikke dybt, dog var en klog Karl i sine egne Tanker. Han begyndte nemlig med at fortælle Fenge, at det var umueligt, en saa indviklet Knude, som den Amlet havde været snildt nok til at slaae, kunde pilles op med en almindelig Knappe-Naal, thi det var en Haarde-Knude, der ikke gav efter for smaa Prik eller lette Berørelser; derfor, blev han ved, nytter det aldrig, naar man vil prøve en snildt og mangfoldig sammensat Ting, da at opholde sig

ved noget Enkelt; men jeg har, med en dybere Sjælens Sands, opdaget en finere Fornuft-Vej, som ikke er aldeles ufremkomme<sup>170</sup>lig, og maa ved Kiends-Giærninger føre til Oplysning om nærværende Gienstand. Nu kom han da endelig frem med sin Viisdom, som kun løb ud paa, at Fenge skulde lyve, og lade som om en meget vigtig Forretning nødte ham til at reise bort, og saa skulde man lukke Amler ind i Seng-Kammeret til hans Moder, efterat først en Luren-Dreier, dem begge uafvidende, havde forstukket sig i en mørk Krog, hvor han, ved at give Agt, kunde høre hvert Ord, der faldt imellem dem. Har nu Sønnen nogen Forstand, sagde Træringen tilsidst, da kan han ikke skjule det for sin Moder, thi han kan ikke frygte for at betro sig til den som fødte ham, og for at man ikke skal sige, at det er lettere sagt end gjort, saa vil jeg med største Fornøielse selv være Speideren.

Dette Raad fandt Fenges allerhøieste Bifald, han reiste, og lod som han skulde langveis bort, og Luren-Dreieren listede sig ind, og lagde sig under Senge-Halmen i Kammeret, hvor Amler skulde tale med sin Moder. Men, vidste de Andre et Hul, saa vidste Amler en Pind, han tvivlede nok om, at der kanske var et Par Øren i en Krog, som vilde mærke Ord, og derfor løb han først, inden han sagde Noget, saa hist og saa her, paa sin sædvanlig gale Maneer, og bar sig ad ligesom en Hane, saa han slog med Armene som det kunde været et Par Vinger, sprang op i Sengen, og galede. Derpaa hoppede og sprang han frem og tilbage i Sengen, for at mærke, om der skulde ligge Noget skjult der under, og da han fornemte der var en Klump under Fødderne, tog han en Jern-Søger og jog derigennem. Nu maatte Herr Urian for en Dag, og da Amler havde faaet ham slaaet ihjel, skar han ham i Stykker, og kaagde Stumperne godt, og dækkede saa op med dem for Svinene, paa et skident Bord, ved at smide dem lukt ned i Vandhuset.

<sup>171</sup>Efter saaledes at have skaffet Lureren af Veien, gik Amler tilbage til sin Moder, og da hun tog imod ham med Graad og Jammer-Klage over hans Taabelighed, tog han Bladet fra Munden og sagde: tænker du, Kvinde, at disse hykkelske Taarer kan afsone din gruelige Brøde og aftvætte din Skiændsel, du, der som en liderlig Skiøge kastede dig i den nederdrægtigste Nidings Arme, omfavnede i Blodskam din ægte Husbondes Morder, kiæler og smigrer paa den laveste Maade for ham, som gjorde din Søn til et faderløst Barn! Hvem ligner du? ei Kvinder, men de umælende Bæster, som parres i Flæng, Hoppen i Skoven, hvis Kiærlighed Hingsten vinder ved at slaae hendes Mage! Græd blodige Taarer! det kan vel gøres behov, men ikke over min Daarlighed, nei over din egen Skiændsel, ja over din Afsindighed, thi det er dig, og ikke mig, som raser! At jeg bærer Narre-Kappen, hvor kan det forundre dig! jeg var jo ikke klog, hvis jeg bar min Forstand til Skue, ingen Dag sikker paa mit Liv, dersom ikke netop denne Narre-Kappe var mig et Skjold imod Bøddelens Sværd, for hvilket Sønnens Blod vist ei skulde blevet holdt helligere end Faderens! Tænk imidlertid kun ikke, at fordi, som dit Levnet beviser, du har glemt din Ægteemand, ogsaa jeg har glemt min Fader! Nei, at hevne hans Død er Nat og Dag mit Hjertes Begiæring; men jeg læmper mig efter Omstændighederne, oppebier den betimelige Tid, og indseer, at efter Tid og Sted skal Kappen skiæres, saa man sætter skiult Dybsindighed mod skummel Grusomhed. I Øvrigt: Fingeren for Munden!

Ved saaledes at giennemføre sin Moders Hjerte, vaagnede Amler hendes sovende Samvittighed, og derved Mindet om den ægte Kiærlighed, hvoraf hun fordum brændte, og som hun nu atter lærde at foretrække for den urene Brynde, hvoraf hun havde ladet sig optænde.

<sup>172</sup>Da nu Fenge kom hjem, savnede han strax Lurendreieren, som, uagtet den strengeste Undersøgelse, var ingensteds at finde, og Ingen vidste, hvor han enten var støien eller fløien. Endelig, da man skiemte-viis spurgte Amler, om han ikke havde seet Noget til ham, svarede han strax, jo, han var gaaet tilbunds i Vandhuset, og var der, overlæst af Snavs, efterhaanden blevet ædt af Sviin. Der var, som man veed, ikke et usandt Ord i hele det Svar, men dog gjorde alle de som var tilstæde Nar ad det, fordi det klang tosset.

Fenge havde imidlertid hjertensgiærne taget sin Stifsøn, hvis Huulhed han i Grunden slet ikke tvivlede om, af Dage, men selv turde han ikke, af Frygt baade for hans Moders og for Roriks, hans Morfaders Vrede, og besluttede derfor at gjøre det paa anden Haand, ved Hjælp af Kongen i Britannien, saa det kunde lade, som han var uskyldig. Saaledes haabede han da at kunne skjule Skalken, og ved at besudle sin gode Vens Hænder med Blodet, selv undgaae Vanrygtet for Grusomhed.

Nu blev da Amler sendt til Britannien med to Følge-Svende af Fenges Fortrolige, som havde Brev, det vil da sige, Træstykker med Runer paa, som Skik var i de Dage, med til Kongen i Britannien, af det Indhold, at han skulde slaae den hermed oversendte Ungersvend ihjel; men førend Amler reiste, talde han med sin Moder i Hemmelighed, lovede at komme igien, lige Aars-Dagen efter sin Afreise, og bad hende til den Tid at have Stor-Stuen omhængt med et virket Betræk, og paa den Dag lade drikke hans Ære-Øl, som om han var død!

Da nu Amler under Veis saa Leilighed, randsagede han sine Reise-Kammeraders Gjemmer, og fandt Rune-Brevene, som han læste, og forandrede paa det Bedste, ved at slette ud, hvad han ikke syndes om, og sætte til, hvad han savnede, saa det Hele fik en anden Vending, og Kam<sup>173</sup>meraderne hans Plads. Ja, han lod det end ikke være nok, at hjælpe sig selv ud af Klemmen, og stikke de andre derind, men tog sig tillige den Frihed, uden Fenges Tilladelse, i hans Navn at tilføie, om Kongen i Britannien ikke nok vilde være saa god, at give den overmaade forstandige Ungersvend sin Daatter til Ægte.

Nu kom man da til Britannien, og Gesandterne overraskede Kongen ganske troskyldig deres egen Dødsdom, i den Tanke, at det var Amlets, men Kongen lod som ingen Ting, og bad dem være ret hjertelig velkomne. De kom da til Høibords, og Amlet med, men immer sad han og rynkede Næse ad den kongelige Anretning, som om det havde været den usleste Bonde-Kost, og skøndt der var Mad: Guds Gaver, gik han dog, ret som en Kræsen-Pirre, sulten fra Bordet, og tørstig med, kan jeg troe, for hverken Mad eller Drikke var ham til Pas. Alle de andre Giæster havde nær tabt baade Næse og Mund, ved at see et ungt Menneske, som ingen Britte var, kaste Vrag paa de udsøgteste Lækker-Bidskener ved Kongens Bord, og de allerreenligste og kostbareste Retter, som om det var Skræder-Steeg og Skomager-Tærte, og saasart man stod fra Taffelet, lod Kongen, førend han sagde sine Giæster Godnat, En gaae ind og skjule sig i de Fremmedes Herberge, for at faae at høre, hvad de om Natten vilde sige til hinanden. Amlets Reise-Kammerader spurgde ham ogsaa ganske rigtig, hvad det skulde betyde, at han sad og kimsede ad Mad og Drikke, som om det havde været Edder og Forgift, hvorpaa de fik til Svar, at Brødet lugtede ad Blod, Drikken smagde ad Jern, og Kiødet stank ad døde Mennesker, som om det var fordærvet ved en nærværende Liig-Lugt. Hertil føiede han endnu den Bemærkning, at Kongen havde Træls-Øine i Hovedet, og Dronningen tre Kokkepige-Fagter i sit Væsen, og heraf seer man, at det var ikke saameget Anretningen, som 174Husbond og Madmoder, der fik læst og paaskrevet. Fenges gode Venner lod ham nu høre, at han var gal, som han altid havde været, og drillede ham paa alle muelige Maader, fordi han, som de sagde, lastede Velgjort, og vragede Lydesløst, beskiæmmede en høibaaren Konge, og en Dronning med den fineste Levemaade, og vilde saaledes brændemærke Dyden og Æren selv! Kongen derimod, hvem det Hele blev forebragt af Speideren, ligesaa varmt, som det var, sagde strax, at enten maatte den Svend være engle-viis eller elle-vild, thi der laae alt for meget Dybsindigt i det Par Ord, til at det kunde være opkommet i et blot Menneskes Hjerte. Derpaa lod han sin Avls-Karl hente, og spurgde ham, hvor det Brød var fra, de spiste? Det er saamænd fra Kongens egen Bager-Ovn, sagde han. Men, blev Kongen ved at spørge, hvor er den Sæd groet, hvoraf det er bagt? er der paa det Sted noget Tegn til, at der er slaaet Folk ihjel? Ja, sagde han, tæt ved er der rigtig nok en Mark, hvor der ligger en Hob Dødninge-Been, og man kan godt see, der maa have staaet et Slag, engang i gamle Dage, og jeg tog netop den Jord til Sommer-Rugen, fordi hun var saa grumme feed og frugtbar, at man kunde vente mange Fold; men jeg kan dog aldrig vide, om det skulde kunde have gjort Noget ved Brødet, saa det kunde smage af noget Slemt for den Sags Skyld. Kongen, som nok kunde giætte sig til, at det var sandt i alle Maader, hvad Amlet havde sagt, undersøgte nu ogsaa Flæskets Oprindelse, og fik da at vide, at Svinene var engang af Vanvare sluppet ud af Stien, og havde ædt en raadden Røver, saa der kunde ogsaa være en Slags Grund til at sige, det smagde saadan lidt raaddent. Da nu Amlets Sandfærdighed ogsaa her holdt Stik, vilde Kongen endelig ogsaa vide Beskeed om Øllet, og lod grave dybt, der hvor de havde 175hentet Laav til Brygningen, hvor der da rigtig fandtes en Deel Sværd, næsten opædte af Rust, og deraf kunde man da tænke, Øllet havde faaet Jern-Smagen. Andre vil sige, at det var ikke Øllet, men Miøden, som havde Skade, og at det kom af, at Bierne havde trukket af en død Mands Flomme, og dermed besmittet deres Kager.

Da nu Kongen fandt, at den rette Aarsag til Afsmagen, fandtes i Tingenes Oprindelse, saa sluttede han sig til, at det Samme maatte være Tilfældet med den Lyde der var ham tillagt, saa Træls-Øine skulde betyde en nedrig Herkomst. Desaaarsag spurgde han sin Moder, under fire Øine, hvem der var hans Fader? Hun vilde i Førstningen ikke ud med Sproget, og sagde, at hun aldrig havde favnet andre end Kongen, men da han truede hende med Tomme-Skruen, gik hun til Bekiendelse, og tilstod, at en Træl var Fader til ham. Saaledes fik han da ogsaa den Knude løst og blev sikker i sin Sag, og uagtet den Opdagelse gjorde ham baade rød og bleg, fornøiede han sig dog over Ungersvendens Viisdom, og spurgde ham nu selv, hvad Grund han havde til at beskyldte Dronningen for Kokkepige-Fagter? Hvad han vandt ved det Spørgsmaal var imidlertid kun fiint, thi da han ankede paa at hans Dronning var beskyldt for Mangel paa Levemaade, fik han at høre, at hun ikke alene havde Slavinde-Manerer, men var endogsaa Slavinde født, i det nemlig hendes Moder var faldet i Fangenskab, og gjort til Slavinde. De tre Unoder, hvoraf han strax havde sluttet sig til hendes Stand, opregnede for Resten Amlet saaledes, at først svøbde hun, som en Slavinde, sit Hoved i sin Kappe, dernæst rinkede hun Klæderne op, naar hun gik, og endelig sad hun ikke alene og stangede sine Tænder med et Straa, men aad ogsaa hvad hun stangede løst.

176Slagen af Ærbødighed for den meer end menneskelige Viisdom, han syndes at finde hos Amlet, gav nu Kongen ham sin Daatter til Ægte, og antog ethvert af hans Ord som himmelfaldent.

Dagen efter lod Kongen ogsaa, for at opfylde sin Vens Begiæring, Amlets Ledsagere hænge, men det lod Amlet, som han tog meget ilde op, og lod sig i Mandebod give en Hob Guld, som han smeltede, og hældte i nogle hule Stokke, han dertil havde gjort, og disse Stokke var den eneste Kostbarhed han tog med sig, da han, efter et Aars Forløb, med Kongens Forlov, reiste hjem, at besøge sit Fædreneland.

Saasart nu Amlet kom til Jylland, tog han sine gamle Klæder paa, og vænnede sig med Flid igien til alle de Narre-Streger, han nu enstund havde ladet fare, thi i Engelland førde han sig op med al Høviskhed. Folk vilde knap troe deres egne Øine, da de saae ham, i en Dragt, som om han var trukket op af en Rendesteen, træde ind i Salen, hvor man, paa et falsk Rygte om hans Død, drak hans Gravøl, men da man fik Tid at besinde sig, faldt Forskrækkelsen bort, og man brast i Latter, og gjorde mange Løier med hinanden, over at de holdt en Mands Liig-Begiængelse, som gik lyslevende imellem dem.

Da man nu spurgde Amlet, hvor hans Ledsagere var, holdt han Stokkene frem og sagde: her seer I dem begge to, Andet er der ikke blevet af dem, og det var ganske vittig sagt, thi uagtet Folk antog det for Vis-Vas, var det dog sandt baade i Skiemt og i Alvor, thi hvad han viiste dem, gik og gjaldt jo virkelig for dem, Ravne og Krager aad.

For nu ret at gjøre Gildet lystigt, gav Amlet sig til at hjælpe Skiænkerne, og var nok saa vims, men da hans lange Klæder var ham i Veien, bandt han dem op med sit Belte, og Alt som han gik, trak han Sværdet ud der hængde ved, og prøvede det paa Neglene, saa skar han sig i Fingrene. Derfor tog Nogle af Giæsterne et Søm og naglede dermed Sværdet fast i Skeden. Amlet blev imidlertid ved at skiænke, og pressede alle de fornemme Giæster med det ene Bæger efter det andet, saalænge til de faldt under Bordet, og spildte deres Bærme, hvor de havde drukket deres Øl.

Nu syndes Amlet, der havde skiænket som en ærlig Mand, men bænket som en Skielm, at han havde Spillet vundet, og Leiligheden i Hænderne, som han saalænge havde luret efter, hvorfor han da gik ind i Salen med en Favn fuld af de Kroge, han for dum beredte, skar Baandene over paa de Omhæng eller Sparlagen, hvormed hans Moder, efter Aftale, havde forsynet alle Væggene, og sammenfiltrede dem ved Hjælp af Krogene saaledes, at de snorksovende Giæster, som laae strøede omkring paa Gulvet, vare vel forvarede, og kunde umuelig, om ogsaa de vaagnede, med al deres Magt rede sig ud, eller komme paa Benene. Derpaa stak han Salen i Brand, snart stod den i lysende Lue, og alle saamange, som inde laae, fandt deres Død, enten i Søvn, eller under forgjæves Stritten og Tragten efter Opreisning.

Fenge var imidlertid ikke i Salen, men havde ladet sig følge ind i sit Seng-Kammer, og der gik nu Amlet hen, tog hans Sværd ned af Knagen, hængde sit eget i Skeden, og vakde sin Farbroder med de Ord: op Fenge! dine Venner brænder, og her er Amlet, udrustet med sine gamle Kroge, for med Hjælp af dem, at hevne sin Faders Blod! Fenge foer nu ud af Sengen, og greb, i Mangel af sit eget Sværd, til det der hængde, men fik sit Bane-Saar, mens han forgjæves stræbde at drage det ud.

178Uforgjængeligt skal den standhaftige Ungersvends Minde være, som væbnede sig mod Falskhed med Daarskab, og skjulde med den saa underfuldt over Glandsen af en himmelsk straalende Viisdom! Den samme Snildhed, som reddede hans eget Liv, banede ham Vei til at udkræve sin Faders Blod af Broder-Morderen, og ligesaa behændig som han dreiede Skjoldet for sig selv, ligesaa mandig og trofast svang han Sværdet for sin Fader, og nødte Historien til at lade det blive et Spørgsmaal, hvad der var størst: hans Standhaftighed eller hans Viisdom!!

---